

**ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅ ԱՐՎԵՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ
ԳԻՏԱԿԱՆ ՎԵՑԵՐՈՐԴ ՆՍՏԱՇՐՋԱՆԸ**

ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի Երիտասարդ արվեստաբանների խորհուրդը 2011 թ. նոյեմբերի 26-27-ին ՀՀ ԳԱԱ գիտաժողովների տանը գումարեց Երիտասարդ հայ արվեստաբանների գիտական վեցերորդ նստաշրջանը՝ նվիրված Հայաստանի Հանրապետության անկախության 20-ամյակին: Երիտասարդ հայ արվեստաբանների գիտական վեցերորդ նստաշրջանը համախմբեց ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի և ՀՀ գործող գիտակրթական և մշակութային այլ օջախների երիտասարդ արվեստաբաններին: Նստաշրջանի աշխատանքներին մասնակցեցին ինչպես ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի, այնպես էլ ՀՀ այլ գիտակրթամշակութային օջախների՝ Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի, Երևանի գեղարվեստի պետական ակադեմիայի, Երևանի ճարտարապետության և շինարարության պետական համալսարանի, Երևանի պետական համալսարանի, Մ. Մաշտոցի անվան Մատենադարանի, Հայաստանի ազգային պատկերասրահի, Հայաստանի պատմության թանգարանի երիտասարդ գիտնականները:

Բացման խոսքում ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի տնօրեն, արվեստագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր **Արարատ Աղասյանը** մասնավորապես նշեց. «Կարևորում եմ նմանատիպ նստաշրջանների կազմակերպումը և շարունակականությունը, քանզի դա հնարավորություն է ընձեռում բացահայտել Հայաստանի Հանրապետությունում առկա երիտասարդ արվեստաբանների ներուժը: Պատահական չէ, որ գիտաժողովը նվիրված է ՀՀ անկախության 20-ամյակին. նստաշրջանի մասնակիցները որպես արվեստաբաններ ձևավորվել են հենց անկախության շրջանում: Հատկանշական է նաև, որ երիտասարդ գիտնականների ամենամյա գիտական նստաշրջանները ևս սկզբնավորվել են Հայաստանի երրորդ Հանրապետության տարիներին՝ 2005 թվականից»:

Ողջունելով գիտական նստաշրջանի մասնակիցներին՝ ՀՀ ԲՈՀ-ի նախագահի տեղակալ, բանասիրական գիտությունների դոկտոր **Լիլիթ Արզումանյանը** նշեց. «Պետք է հավատանք, որ կզան իրական արժեքների գնահատման ժամանակները, և այսօրվա ձեր յուրաքանչյուր լավ հոդվածը, լավ գեկուցումը մի քար է մեր ապագա ամուր պատի համար...»:

Երկօրյա գիտաժողովի չորս նիստերի ընթացքում ընթերցված 24 գեկուցումներում ներկայացվեցին արվեստագիտության տարբեր գիտաճյուղերը. կերպարվեստ, երաժշտություն, ճարտարապետություն, թատրոն և կինո:

ԿԵՐՊԱՐՎԵՍՏ: ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի սփյուռքահայ արվեստի բաժնի գիտաշխատող **Մերի Կիրակոսյանի** (գիտական ղեկավար՝ Արարատ Աղասյան) գեկուցումը Հ. Թումանյանի և Ավ. Իսահակյանի տուն-թանգարաններում պահվող Փանոս Թերլեմեզյանի ստեղծագործությունների մասին էր: ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի սփյուռքահայ արվեստի բաժնի կրտսեր գիտաշխատող **Մարգարիտա Քամայանը** (գիտական ղեկավար՝ Արարատ Աղասյան) ներկայացրեց «Գառզուի բեմանկարչությունը. Տիերի Մոլիերի «Ժաննան և դատավորները» դրաման» բանախոսությունը: Հայաստանի պատմության թանգարանի բաժնի վարիչ, Երևանի գեղարվեստի պետական ակադեմիայի դասախոս, արվեստագիտության թեկնածու **Գրիգոր Գրիգորյանը** գեկուցեց Հայաստանի վաղ միջնադարյան կոթողների ակունքների մասին: ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի սփյուռքահայ արվեստի բաժնի կրտսեր գիտաշխատող **Մանե Մկրտչյանի** (գիտական ղեկավար՝ Արարատ Աղասյան) ելույթը սիմվոլիզմի գեղարվեստական մեթոդի և Հակոբ Գյուրջյանի արվեստում դրա արտացոլման մասին էր: Երևանի պետական համալսարանի հայցորդ **Հռիփսիմե Վարդանյանն** (գիտական ղեկավար՝ Արարատ Աղասյան)

անդրադարձավ Ռուդոլֆ Խաչատրյանի դիմանկարներում անուրջների և իրականության միաձուլմանը: Երևանի գեղարվեստի պետական ակադեմիայի դասախոս, արվեստագիտության թեկնածու **Արմեն Հովեսյանը** ներկայացրեց Գառուի ջրաներկ աշխատանքները: ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի կերպարվեստի բաժնի ասպիրանտ, Իրանի Իսլամական Հանրապետության քաղաքացի **Շադի Ղումշեհի** (գիտական ղեկավար՝ Ալիսա Ներսիսյան) գեկուցումը նվիրված էր իրանական կինոգրագրի զարգացման հիմնական փուլերին: Մ. Մաշտոցի անվան Մատենադարանի գիտաշխատող **Դավիթ Ղազարյանն** (գիտական ղեկավար՝ Վիգեն Ղազարյան) անդրադարձավ 15-րդ դարի ժապավենաձև հմայիլներին: Երևանի գեղարվեստի պետական ակադեմիայի ասպիրանտ **Արմենակ Գրիգորյանի** (գիտական ղեկավար՝ Վիգեն Ղազարյան) բանախոսության մեջ 19-րդ դարի և 20-րդ դարասկզբի հայ պարբերական մամուլը ներկայացավ որպես հայ արվեստաբանության մասնագիտական և գիտական դրսևորման հարթակ:

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ: Արդի երաժշտարվեստի ընդհանուր համատեքստում հայ երաժշտության դերն ու նշանակությունը ներկայացրեց ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի երաժշտության բաժնի գիտաշխատող, արվեստագիտության թեկնածու **Արթուր Ավանեսովը:** Երաժշտական տեսական առարկաների դասավանդման մեթոդիկայի շուրջ իր տեսակետները շարադրեց Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի դասախոս, արվեստագիտության թեկնածու **Տաթևիկ Շախկույանը:** Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի ասպիրանտ **Սուսաննա Ղազարյանի** (գիտական ղեկավար՝ Աննա Ասատրյան) բանախոսությունը նվիրված էր Սուրեն Զաքարյանի «Quasi սոնատինի» կատարողական մոտեցումների համեմատական վերլուծությանը: Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի ասպիրանտ **Լիլիթ Արտեմյանը** «գիտական ղեկավար՝ Միխայիլ Կոկժան» բացահայտեց ատոնալ գրելաոճի սկզբունքներն Արամ Սաթյանի և Հրայրա Մելիքյանի դաշնամուրային ստեղծագործություններում: Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի ասպիրանտ **Անի Առուշանյանի** (գիտական ղեկավար՝ Միխայիլ Կոկժան) գեկուցումը նվիրված էր հայ կոմպոզիտորների դաշնամուրային ստեղծագործություններում վարիացիոն սկզբունքի կիրառման առանձնահատկություններին: ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի երաժշտության բաժնի ասպիրանտ, Մ. Մաշտոցի անվան Մատենադարանի գիտաշխատող **Արուսյակ Թամրազյանը** (գիտական ղեկավար՝ Աննա Ասատրյան) ներկայացրեց «Արվեստների համակարգման հունական ավանդույթը. ազդեցությունները հայ միջնադարյան տեսական մտքի վրա» բանախոսությունը: Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի ասպիրանտ **Անահիտ Մարգարյանի** (գիտական ղեկավար՝ Աննա Ասատրյան) գեկուցումը Ալեքսանդր Հարությունյանի «Վեց տրամադրություն» շարքի մասին էր:

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ: ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի ճարտարապետության բաժնի գիտաշխատող, ճարտարապետության թեկնածու **Արեգ Հասրաթյանի** բանախոսությունը նվիրված էր Դվինի կենտրոնական թաղամասի V-VI դդ. ճարտարապետական համալիրի վերակազմությունը: ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի ճարտարապետության բաժնի ասպիրանտ, Իրանի Իսլամական Հանրապետության քաղաքացի **Աբբաս Ռահիմյանի** (գիտական ղեկավար՝ Դավիթ Քերթմենջյան) բանախոսությունը Ռաշտ քաղաքի Շահրդարի հրապարակի «հանրայնացման» հնարավորությունների գնահատման մասին էր: Երևանի ճարտարապետության և շինարարության պետական համալսարանի գիտական բաժնի կրտսեր գիտաշխատող, ճարտարապետության թեկնածու **Մեսրոպ Մնացականյանի** ելույթի առանցքում ջրաղացների ճարտարապետությունն էր: ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի ճարտարապետության բաժնի ասպիրանտ, Իրանի Իսլամական Հանրապետության

քաղաքացի **Ղազալ Տաստեհի** (գիտական ղեկավար՝ Դավիթ Քերթմենջյան) զեկուցումը կրում էր «Մշակութային ժառանգության սքանչելիքը» (տեսակետներ Մեմնանի տարածքում զբոսաշրջության զարգացման վերաբերյալ) վերնագիրը:

ԹԱՏՐՈՆ ԵՎ ԿԻՆՈ: ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի թատրոնի բաժնի գիտաշխատող, արվեստագիտության թեկնածու **Սառա Նալբանդյանի** բանախոսությունը ժամանակակից թատրոնում փաստագրական ժանրի մասին էր: ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի սփյուռքահայ արվեստի բաժնի գիտաշխատող, արվեստագիտության թեկնածու **Արսեն Համբարձումովի** զեկուցման թեման էր՝ «Նամուս» և «Պեպո» ֆիլմերը որպես ռեալիստական, գեղարվեստական ստեղծագործությունների օրինակներ:

Նստաշրջանի աշխատանքներին մասնակցեցին ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի տնօրեն **Արարատ Աղասյանը**, ՀՀ ԲՈՀ-ի նախագահի տեղակալ **Լիլիթ Արզումանյանը**, ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի տնօրենի տեղակալ, արվեստագիտության դոկտոր **Աննա Ասատրյանը**, ճարտարապետության բաժնի վարիչ, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ, ճարտարապետության դոկտոր, պրոֆեսոր **Մուրադ Հասրաթյանը**, կերպարվեստի բաժնի վարիչ, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ, արվեստագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր **Վիգեն Ղազարյանը**, ժողովրդական երաժշտության բաժնի վարիչ, արվեստագիտության թեկնածու **Մհեր Նավոյանը**, առաջատար գիտաշխատողներ՝ արվեստագիտության դոկտոր **Մարգարիտա Ռուխկյանը** և ճարտարապետության դոկտոր, պրոֆեսոր **Դավիթ Քերթմենջյանը**, ավագ գիտաշխատողներ՝ արվեստագիտության թեկնածու **Արթուր Ավագյանը** և ճարտարապետության թեկնածու **Վահագն Գրիգորյանը**:

Նստաշրջանի արդյունքներն ամփոփեց **Աննա Ասատրյանը**: Նստաշրջանն անցավ ակտիվ քննարկումների և հետաքրքիր հարցադրումների մթնոլորտում: Առաջիկայում կհրատարակվի նստաշրջանի նյութերի ժողովածուն: